

Onko vähävaraisten auttamiselle paikkaa?

Keskustelutilaisuus Kevätkummussa, Kantele-talossa 28.2.2023 klo 17

Keskusteluun osallistui 12 yleisön edustajaa, joiden lisäksi läsnä oli yksi toimittaja ja kirjaston henkilökuntaa. Keskustelu käytiin Erätauco-dialogimenetelmän periaatteiden mukaan, kaksikielisesti, fasilitoijana toimittaja-kirjailija Mikael Crawford.

Keskustelun aihe oli valikoitunut sen kohun vuoksi, jonka kahden ruoka-avun jakelupisteen (Kevätkummussa ja WSOY-talossa) sulkeminen lyhyen ajan sisällä oli Facebook-ryhmissä aiheuttanut. Tässä tilaisuudessa oli läsnä usean ruoka-apua jakaneen toimijan edustajia, joten keskustelu kiertyi luonnostaan suurimmaksi osaksi ruoka-avun jakamiseen liittyvien asioiden ympärille.

Illan keskustelussa selkeimmin esiin nousseita kokemuksia ja näkökantoja olivat:

- Köyhyys/vähävaraisuus on pikemminkin lisääntymässä kuin vähenemässä; avustuksia jakavia toimipisteitä tarvitaan, eikä niiden kanssa voida odottaa esimerkiksi äskettäisen valtuustoaloitteen käsittelyaikaa tai hyvinvointialueen toiminnan organisoitumista.
- ”Jos on jaettavaa [ruokaa] ja henkilöresursseja sen jakamiseen, tilojen puute on suorastaan absurdi este toiminnan jatkumiselle!”
- Porvoossa toimii ruoka-apuverkosto, johon kuuluu ruoka-apua toteuttavia toimijoita, kuten järjestöjä, evankelisluterilaiset seurakunnat ja helluntaiseurakunta. Kirkkoherra Pontus Salmi koordinoi ruoka-apuverkostoa ja pitää myös yhteyttä kaupungin johdon suuntaan.
- Porvoon kaupunki ei vaikuta ottaneen ruoka-apuasiassa aktiivista roolia. Tarvitaan nykyistä enemmän yhteistyötä ja tiedonkulkua pitää parantaa. ”Ongelma on Porvoossa, Porvoon kaupungin pitäisi olla ratkaisemassa sitä.”
- Hyvinvointialueelta ei voi odottaa aktiivista roolia pitkään aikaan: koko organisaation järjestäytyminen on kesken, ja ”poliittisesti toimintaa ollaan fokuoimassa erilaisiin asioihin kuin tämä”
- Sekä Porvoossa että valtakunnallisesti on olemassa verkostoja, joiden kautta avustuksia jakavat toimijat voivat esitellä toimintaansa ja keskustella hyväksi todetuista käytänteistä.
- Alkuvuonna tapahtuneet jakelupisteiden sulkemiset ovat johtuneet kiinteistöjen muiden vuokralaisten valituksista. Ehkä uusia tiloja ei kannata ensisijaisesti hakea yksityisiltä vuokranantajilta. ”Monelle on vaikeaa katsoa köyhyyttä.”
- Avustamisen problematisointi tällä tavalla on avun tarvitsijoita leimaavaa ja toiseuttavaa. Avustusten jonottamiselle yksi vaihtoehto voisi olla ”ilmainen kauppa” eli paikka, josta **tietyin määritellyin edellytyksin** voisi hakea ruokaa

(ja mahdollisesti myös muita hyödykkeitä) ilmaiseksi itselle sopivaan aikaan. Jonottamisen aiheuttamat ongelmat poistuisivat tällä tavalla todennäköisesti kokonaan.

- Läsnaolijoiden kokemusten perusteella avustusten jakamispisteistä aiheutuneita ongelmia on liioiteltu: esimerkiksi monet WSOY-talon vuokralaiset ovat tulleet ihmettelemään ja pahoittelemaan tapahtunutta; mitään häiriöitä he eivät olleet itse havainneet. Ilmeisesti asiasta ongelman tekemiseen ei tarvita montaa toimijaa, yhdelläkin vuokralaisella voi olla suuri vaikutusvalta kiinteistön omistajaan
- Ehdotettiin tilojen puutteessa avustusten jakamista suoraan kylmäkuljetukseen tarkoitettuun autosta. Tätä pidettiin kuitenkin Suomen olosuhteissa jokseenkin kohtuuttomana sekä avustuksen hakijoille että jakajille.
- Ruoka-avun jakaminen vaatii tietyt minimiedellytykset: logistiikan, kylmätiloja, esteettömyydenkin on huomioitava. Elintarviketurvallisuudesta huolehtiminen on tärkeää ja vaatii osaavia, vastuullisia toimijoita. Näiden ja jatkuvuuden turvaamiseksi ainakin yksi palkattu työntekijä on lähes välttämättömyys vapaaehtoisvoimien tueksi.
- Jakelun täytyy tapahtua siellä, missä ihmiset liikkuvat ja minne pääsee kohtuullisen vaivattomasti myös ilman omaa autoa. Gammelbackassa vaikuttaisi olevan hyvin tähän tarkoitukseen sopiva tila käytössä.
- Avustusten jakamiseen yhteyteen on luontevaa liittää myös muita, esimerkiksi sosiaali- ja terveystyönsuunnitelman palveluja.
- Peräänkuulutettiin ratkaisukeskeistä lähestymistä (vastakohtana asenteelle ”ei kuulu minun toimenkuvaani”). Keskustelu esimerkiksi koulujen tai nuorisotilojen käyttämisestä -> luovaa ajattelua tarvitaan. Sitä tarvitaan nimenomaan **oikeassa paikassa olevilta vaikutusvaltaisilta henkilöiltä**, muuten asioissa ei tapahdu muutosta.
- Tuntuu siltä, että kaikki on tehty hyvin vaikeaksi. Byrokratia toteuttaa itseään: kaikki tuntuu olevan lähtökohtaisesti kiellettyä, ellei sitä erikseen sallita.
- *”Monesta asiasta keskusteltaessa tulee sellainen ole, että tieto ei kulje kaupungilta asukkaille eikä toiseen suuntaan. On jatkuvaa epätietoisuutta siitä, missä mennään, ollaanko asialle tekemässä jotain, kenellä on vastuu...”*
- On muistettava ongelmien juurisyy ja yritettävä ratkaista myös sitä: avustustoimintojen tarpeen aiheuttavat rakenteellinen eriarvoistuminen ja syrjäytyminen. Esimerkiksi Euroopan neuvosto on toistuvasti huomauttanut Suomea liian alhaisesta perusturvan tasosta.